Utbildningsförvaltningen
Ledningsstaben

Handläggare
Kicki Tepphag Olson
Telefon: 08-50833690

Till
Utbildningsnämnden
2013-08-22

Sammanställning av regelverk samt rekommendationer för arbetet med elever i behov av stöd och särskilt stöd

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens sammanställning och rekommendationer som stöd till skolor i deras arbete med elever i behov av stöd och särskilt stöd.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Anders Carstorp
Utbildningsdirektör

Håkan Edman
Grundskoledirektör

Marie-Louise Hammer Åberg
Gymnasiedirektör

Sammanfattning

”Sammanställning av regelverk samt rekommendationer för arbetet med elever i behov av stöd och särskilt stöd” är ett stöd till skolornas arbete med dessa frågor. Dokumentet innehåller också information om funktioner som finns inom utbildningsförvaltningen centralt, som är viktiga vid skolornas arbete med stöd och särskilt stöd.

Dokumentet kommer att i digital form läggas ut på webbplats PedagogStockholm. Avsikten är att dokumentet ska användas som ett ”uppslagsverk” och underlätta skolornas arbete med stöd och särskilt stöd till elever.

Skolan rekommenderas att arbeta med generella, pedagogiska och praktiska anpassningar i det dagliga arbetet. Syftet med dessa

Utbildningsförvaltningen
Ledningsstaben

Hantverkargatan 2F, Stockholm
Box 22044, 104 22 Stockholm
Telefon 08-50833690
Växel 08-508 33 000
kicki.tepphag-olson@stockholm.se
stockholm.se

är att tydliggöra och klargöra skolans arbetssätt och metoder och undanröja eventuella hinder i lärmiljön för elever i behov av stöd. Åtgärdsprogram utarbetas för elever som har svårigheter att nå målen för utbildningen även efter det att generella pedagogiska anpassningar gjorts.

Respektive rektor väljer om de mallar för åtgärdsprogram som finns på PedagogStockholm (förvaltningens mall och Skolverkets nyligen framtagna mall) ska användas eller om skolan har egna som täcker kraven på utarbetandet av åtgärdsprogram.

Bakgrund

Mot bakgrund av bland annat ändringar i skollagen och allmänna råd från Skolverket om åtgärdsprogram ersätts ”Riktlinjer för arbetet med elever i behov av särskilt stöd” av ”Sammanställning av regelverk samt rekommendationer för arbetet med elever i behov av stöd och särskilt stöd”.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ledningsstaben i samarbete med grundskole- och gymnasieavdelningarna. Arbetsgrupper och referensgrupp med deltagare från grund- och gymnasieskolor och avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa har aktivt deltagit i arbetet.

Ärendet

Beslut om stödinsatser med mera kunde enligt den gamla skollagen delegeras till rektor från utbildningsnämnden. I den nya skollagen är det rektor som beslutar i dessa frågor.

Lagstiftning, förordningar med mera runt skolans arbete med elever i behov av särskilt stöd är omfattande och komplicerade. I dokumentet ”Sammanställning av regelverk samt rekommendationer för arbetet med elever i behov av stöd och särskilt stöd” har de viktigaste regelverken ställts samman och länkar har lagts in för att lärare lättare ska kunna nå till exempel lag- och förordningstexter. Dokumentet innehåller också information om funktioner som finns inom utbildnings-förvaltningen centralt, som är viktiga vid skolornas arbete med stöd och särskilt stöd.

Dokumentet kommer i digital form att läggas ut på webbplats PedagogStockholm. Avsikten är att dokumentet ska användas som ett ”uppslagsverk” och underlätta skolornas arbete med stöd och särskilt stöd till elever.

När rektorn har fått veta att en elev riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolan måste rektorn skyndsamt se till att detta utreds. En elevs behov av stöd kan vara tillfälligt eller bestå under hela skoltiden. Flertalet elever har behov av stöd någon gång under sin skoltid.

En god lärmiljö där skolan gör generella pedagogiska och praktiska anpassningar kan tillgodose elevers behov av stöd och på så sätt minska behovet av särskilt stöd och därmed antalet åtgärdsprogram. Förvaltningen rekommenderar skolorna att arbeta med generella pedagogiska och praktiska anpassningar. Dessa ska dokumenteras i till exempel skolans arbetsplan. Detta är viktigt bland annat för en elevs rättsäkerhet. Det måste vara tydligt och dokumenterat vilket stöd en elev får/fått även om stödinsatsen är en generell pedagogisk/praktisk anpassning.

Skolans organisation och rutiner för arbetet med elever i behov av särskilt stöd ska vara tydliga och kända för all personal.

På PedagogStockholm och i skolwebben finns sedan tidigare mallar för pedagogisk utredning, åtgärdsprogram med mera som skolorna kan använda. De mallar som Skolverket tagit fram i samband med de allmänna råden om åtgärdsprogram kommer också att läggas ut på PedagogStockholm och i skolwebben.

En utredning om minskad administration för lärare har genomförts av utbildningsdepartementet. I juni 2013 presenterades ett förslag som bland annat innebär minskad administration och byråkrati runt åtgärdsprogrammen. Efter bland annat en remissomgång kan regeringen komma att fatta beslut i frågan under våren 2014.

”Sammanställning av regelverk samt rekommendationer för arbetet med elever i behov av stöd och särskilt stöd” ligger i linje med förslag i utredningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Elevers rätt till stöd framgår mycket tydligt i skollagstiftningen. Stöd ska ges till elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

En elevs behov av stöd kan tillgodoses på många olika sätt, till exempel genom att skolan gör generella, pedagogiska och

praktiska anpassningar i det dagliga arbetet. Syftet med dessa anpassningar är att tydliggöra och klargöra skolans arbetssätt och metoder och undanröja eventuella hinder i lärmiljön för elever i behov av stöd. Samtidigt kommer en god lärmiljö samtliga elever till del. Genom fler generella lösningar – som ska dokumenteras i förslagsvis skolans arbetsplan – minskar, enligt förvaltningens mening, behovet av att utarbeta åtgärdsprogram. Åtgärdsprogram utarbetas för elever som har svårigheter att nå målen för utbildningen även efter det att generella pedagogiska anpassningar gjorts.

På PedagogStockholm och i skolwebben finns mallar för pedagogisk utredning, åtgärdsprogram med mera som skolorna kan använda. De mallar för bland annat åtgärdsprogram som utbildningsförvaltningen har tagit fram ska användas i de delar som är aktuella i varje enskilt fall. Avsikten är inte att hela blanketten för till exempel åtgärdsprogram ska fyllas i om det inte finns skäl till det.

De mallar som Skolverket tagit fram i samband med de allmänna råden om åtgärdsprogram kommer också att läggas ut på PedagogStockholm och skolwebben.

Respektive rektor avgör om någon av ovanstående mallar – förvaltningens eller Skolverkets - ska användas eller om skolan har egna som täcker kraven på utarbetandet av åtgärdsprogram.

Bilaga

Sammanställning av regelverk samt rekommendationer för arbetet med elever i behov av särskilt stöd.